

[Orla Møller.]

til at modargumentere. For man må jo ikke overse den kendsgerning, at hvis man vil have højskolen til at leve, så må den kunne byde sine lærere pædagogisk og lønningsmæssigt samme muligheder, som de pågældende personer vil kunne få andetsteds. Det er muligt, at højskolen ikke kan overleve den tekniske kultur, det vil jeg i hvert fald meget beklage — jeg tror for øvrigt, at den kan det — men den må i hvert fald ikke stilles i den situation, at den af økonomiske grunde tvinges til et nederlag. Det var et af formålene, hovedformålet vel, i tilskudsloven, og det bør også være det for denne lov.

Under det problematiske kun én ting yderligere; det er bestemmelsen om, at forstandere og lærere danner et lærerråd. Når ministeren nu endelig ville sige et eller andet, havde det vel ikke været nødvendigt at udtrykke sig så fuldstændig indholdsløst, som det er tilfældet med det, der foreslås her. Jeg ved ikke, hvor vidt man skal gå; jeg er godt klar over, at jeg kan slå mig selv på munden ved at prøve på at stable ting op, der for stærkt griber ind i højskolernes egen frihed til at strukturere, som de vil. Men der kunne godt have været antydnet lidt mere.

Endvidere vil jeg beklage, at der overhovedet ikke i lovforslaget er nogen bestemmelser om elevråd. Jeg har ingen ønsker om at drage konsekvenser af Ryslingeoprøret eller at påtvinge skolerne et elevråd, som måske hverken eleverne eller skolerne ønsker, men der burde være en bestemmelse om, at de kunne oprettes, og måske burde det også kort antydes, at de kunne have en kontakt til lærerrådet.

Til sidst kun dette: jeg har bemærket, at loven ikke gælder for Færøerne, men at den ved kongelig „anmodning“ kan sættes i kraft dér.

Stort set er socialdemokratiet positivt indstillet over for lovforslaget, og vi vil i udvalget arbejde for nogle ændringer efter de linjer, som jeg har antydnet her, og for en hurtig afgørelse til bevarelse af højskolens frihed og dens særprægede karakter.

Gerda Møller: Det kan måske umiddelbart se mærkeligt ud — hvad der jo også er givet udtryk for her i salen tidligere i dag — at 4 så forskellige skoleformer kan sam-

les i én lov. Vi ved jo også, at der har været ytret megen utilfredshed fra mange af de skolers side, som loven kommer til at omfatte. Men nu har man altså fundet det hensigtsmæssigt at samle alle disse regler i en fælles lov i stedet for som tidligere 3; det er da i hvert fald en forenkling, som må give håb om en vis lettelse i administrationen, og det har vi jo ikke noget imod i den konservative gruppe, tværtimod.

Til gengæld, når man nu taler om forenkling, hører der til lovforslagets 24 paragraffer lige så mange tæt beskrevne sider bemærkninger. Man kommer næsten til at tænke på sin skoletids noter til den danske litteratur; de var i hvert fald lige så omfattende. Men jeg må dog sige, at de bemærkninger, vi har fået til dette lovforslag, er meget værdifulde for at forstå lovforslaget til bunds, selv om man til trods for alle disse bemærkninger kan forudse, at der vil blive nok at tage fat på i det udvalg, som må blive nedsat i forbindelse med dette lovforslag.

Man har ligesom på fornemmelsen, at der er mange enkeltheder, som det er svært at trænge ind i, og som det derfor bliver nødvendigt at drøfte i udvalget.

Nu er det jo kun principper, vi her under førstebehandlingen skal tage stilling til, og dér kan jeg da på mit partis vegne udtrykke tilfredshed ikke alene med den forenkling, jeg før omtalte, men også med den tilpasning til de vekslende krav, samfundet stadig stiller mennesket over for, som jeg mener dette lovforslag på flere områder er udtryk for.

Jeg forstår godt folkehøjskolernes ønsker om først og fremmest at lægge hovedvægten på det almindelige, den brede grunduddannelse, der fører frem til det mere ansvarsbevidste og mere selvstændigt tænkende menneske. Det svarer jo også til de principper, der mere og mere trænger igennem i folkeskolen og gymnasiet, og som er fundamentet for al senere videreuddannelse, efteruddannelse og omskoling. Men jeg kunne nu godt tænke mig — og det glæder mig, at hr. Orla Møller også var inde på det — at højskolerne havde været bare lidt mere imødekommende med hensyn til at tilbyde rettighedsgivende undervisning efter særlig godkendelse og også med afsluttende prøve. Det er jo den vej, som også hr.